

Kamu Diplomasisi

Public Diplomacy

DOI: 10.5281/zenodo.7577222

Elifnur TERZİOĞLU¹

Dış politika ve diplomasi alanında yaşanan değişimler 19. ve 20. yüzyılla birlikte farklı boyuta ulaşmıştır. Özellikle uluslararası ilişkiler disiplini içerisinde önemli yere sahip diplomasi olgusu kapalı kapılar ardında yalnızca diplomatların ve bürokratların faaliyet alanı iken, değişen dünya dengeleriyle birlikte halklar ve kamuoyları ile ilişkilendirilmeye başlamıştır (Yağmurlu, 2007, s. 11). Amerika'nın açık ya da yeni diplomasi anlayışını benimsemesi ile beraber diplomasi kavramı kamuoyunda önemli uğraş alanlarından biri haline gelmiştir. Birinci Dünya Savaşı'nın ilerleyen dönemlerinde hükümet yetkilileri kendilerini yalnızca devlete değil halka karşı da sorumlu hissetmeye başlamıştır (İskit, 2007, s. 142).

Bu yeni diplomasi anlayışına göre diplomasi yalnızca diplomatların eline bırakılmayacak, kamuoyunun da dahil edildiği bir süreci ifade edecektir. Bu faaliyet alanı içerisinde demokrasi ve egemenlik anlayışındaki değişimden dolayı, ülke çıkarları söz konusu olduğunda yalnızca hükümet görevlilerinin düşünceleri değil, kamuoyunun gelişen olaylardan haberdar edilmesi ve karar sürecine dahil edilmesi önemli olmaya başlamıştır. Kamuoyunun görüş ve tutumlarının ulusal çıkarlar söz konusu olduğunda, yönetici, diplomat ve politikacılara nazaran daha güvenilir olduğu düşüncesi mevcuttur. Böylece diplomasi kamuoyuna yönelik bir yöntem olarak ifade edilmeye başlanmış ve kamuoyuna yönelik gerçekleştirilen diplomasinin bu yeni hali ayrı bir alan olarak gelişme göstermiştir (İskit, 2007, s. 348).

Kamuoyunu benimseyen, diplomasinin kapsam ve boyutunu değiştiren bu diplomasi anlayışı kamu diplomasisi olarak evrilmiştir. Ülkeler dış politikada kendilerine yer edebilmek, itibar ve imajlarını istedikleri yönde yönetebilmek ve uluslararası arenada saygınlık kazanmak adına diğer ülke kamuoylarına yönelik olumlu tutumlar sergileye başlamıştır. Küreselleşme ile birlikte artan kamuoyu gücü, dış politikaya yön veren kamu diplomasisinde önemli bir araç olarak görülmektedir (Snow ve Cull, 2020). Çünkü kamuoyları sadece ulusal değil uluslararası gündemi de etkileme becerisine sahiptir (Kalın, 2011, s. 15). Değişen dünya dengeleri ile beraber hükümet yetkilileri dış politika ve diplomasinin yanı sıra ülkenin uluslararası konumda nerede olduğuna, iletişim kanallarına, imajına, itibarına da önem vermeye başlamıştır. Bu yeni sistemin yönetilmesinde en etkili yöntem klasik diplomasi araçlarından ziyade kamu diplomasisi faaliyetleri ön plana çıkmaktadır. Kamu diplomasisi anlayışı bir yandan diğer ülke halkını etkilemeye yönelik faaliyetleri içerirken diğer yandan uluslararası aktörlerin tutum ve davranışlarını istenilen yönde şekillendirme çabası olarak ifade

¹ Dr., Atatürk Üniversitesi, ATA Teknokent, elifnur_88@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3467-1537.

edilmektedir. Uluslararası ilişkilerin klasik diplomasi anlayışından sıyrılarak yeni diplomasi anlayışını benimseyen kamu diplomasisi, modern anlamıyla ilk kez Fletcher Hukuk ve Diplomasi Okulu'nun Dekanı Edmund Gullion tarafından kullanılmıştır (Cull, 2008, s. 17). Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) Gullion tarafından kurulan Edward R. Murrow Center of Public Diplomacy, ülke dış politikasını düzenlenmeyi, yürütmeyi ve halkın tutumlarının etkilemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda kamu diplomasisi uluslararası ilişkilerin geleneksel diplomasi anlayışı dışında kalan alanlarını, ülkelerin yabancı kamuoyuna yönelik gerçekleştirdiği kültürel, spor, eğitsel, sanatsal vb. gibi faaliyetleri içeren yumuşak güç unsurlarını, ülkeler arasında sivil toplum ve kâr amaçlı kuruluşların etkileşimlerini, kültürlerarası iletişimi kapsamaktadır (Cull, 2009, s. 10).

Kamu diplomasisi kavramı ABD'de bir ülkenin kendi ulusal çıkarlarını korumak, uluslararası arenada etki alanını büyütme amacı ile kullanılmış ve diğer ülke vatandaşlarına yönelik gerçekleştirilen iletişim faaliyetlerini içerdiği ifade edilmiştir (Sancar, 2012, s. 91). ABD Bilgilendirme Ajansı (USIA), bünyesinde gerçekleştirilen faaliyetleri ifade ederken propaganda ve savaşın olumsuz yönlerini bertaraf edecek bir terime ihtiyaç duymuştur. Kamu diplomasisi de USIA'nın 1953 yılından 1999 yılına kadar gerçekleştirdiği tüm faaliyetlerinin daha saygın bir biçimde ifade edilmesine yardımcı olmuştur. Özellikle kültürel ve değişim programlarının ön plana çıktığı bu faaliyetlerde kamu diplomasisinin kullanılmasının bu tür faaliyetlerin etkinliğini olumlu yönde etkilediği ifade edilmektedir (Melissen, 2005, s. 17). Bu olumlu yönüne rağmen kamu diplomasisi Soğuk Savaş dönemi boyunca propaganda ve ikna faaliyetleri ile birlikte kullanılmış, çıkar ve etki yaratma amaçlarıyla ilişkilendirilmiştir.

Diplomasi ülkelerin diğer ülke vatandaşlarına yönelik gerçekleştirdiği propaganda ve ikna faaliyetlerini kapsarken, zaman içerisinde kamuoyu arasında ilişki kurulmasını kapsayan bir iletişim yöntemi ve yönetimi haline gelmiştir. Böylece yeni diplomasi anlayışı olan kamu diplomasisi devletten devlete yönelik olan diplomasi ve uluslararası ilişki boyutunu, devletten halka, hatta halktan halka boyutuna taşımıştır. Kamu diplomasisi ile kamuoyu arasında ortak bir dil oluşturulmuş, fikir alışverişi, iletişim, paylaşım, müzakere, diyalog ve iş birliği ortamı kurulmaya başlanmıştır. Böylece kısa süreli değil uzun vadeli ilişkilerin kurulmasının önü açılmıştır (Yıldırım, 2015, s. 2).

Szondi'ye göre (2008, s. 7) kamu diplomasisi, ülkelerin yabancı kamuoyları üzerinde gerçekleştikleri düşünce, kurum, kültür ve politika anlayışını ortak bir sistemde uygulamak anlamına gelmektedir. Signitzer (2008, s. 206), kamu diplomasisinin yabancı kamuoyunun tutum ve davranışlarını etkileme yoluyla yabancı hükümetlerin düşünce ve tutumlarını etkileme amacı taşıdığını vurgulamıştır. Propagandanın çatışma ve savaş dönemlerinde itibarı giderek azalmış ve toplumlar üzerinde artık olumsuz algı oluşturmaya başlamıştır. Bu nedenle ülke politikaları ve ülke değerleri göz önünde bulundurularak yabancı kamuoyuna yönelik gerçekleştirilen kamu diplomasisi faaliyetleri ülkelerin uluslararası iletişiminde oldukça önemli bir rol oynamaktadır (Kavoğlu, 2013, s. 119).

Anahtar Kelimeler: Diplomasi, Kamu Diplomasisi, Kamuoyu, Yumuşak Güç

Kaynakça

- Cull, N. J. (2009). *Public Diplomacy: Lessons from the Past*, Los Angeles: Figueroa Press
- Cull, N.J. (2008). *Public Diplomacy Before Gullion*, *Handbook of Public Diplomacy*, Nancy Snow ve Philip M. Taylor (eds.), Routledge, s. 19.
- İskit, T. (2007). *Diplomasi, Tarihi, Teorisi, Kurumları ve Uygulamaları*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları. s. 142.
- Kalın, İ. (2011). *Soft Power and Public Diplomacy in Turkey*. *Perceptions: Journal of International Affairs*.c. 16, s. 5-23.
- Kavoğlu, S. (2013). *Yapılandırıcı Perspektiften Kamu Diplomasisi ve Türkiye: ABD Yazılı Basınından Yansımalar*. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. c. 2, s. 119.
- Melissen, J. (2005) "The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice". *The New Public Diplomacy Soft Power in International Relations*, Palgrave Macmillan, pp. 3-27.
- Sancar, G.A. (2012) *Uluslararası Halkla İlişkiler Yöntemi Olarak Kamu Diplomasisi: Türkiye İçin Bir Model Önerisi*. Yayınlanmış Tez (Doktora, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi)
- Signitzer, B. (2008). *Public Relations and Public Diplomacy: Some Conceptual Explorations*. *Public Relations Research*, Ansgar Zerfass, Betteke Van Ruler ve Krishnamurthy Netherlands (eds.), Verlag für Sozialwissenschaften. s. 206.
- Snow, N., Cull, J.N. (2020). *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, New York, USA.
- Szondi, G. (2008). *Public Diplomacy and Nation Branding: Conceptual Similarities and Differences*. *Netherlands Institute of International Relations Clingendael*. October. s. 7.
- Tuch, H.N. (1990). *Communicating with the World: U.S. Public Diplomacy Overseas*. 2. Basım, New York, St Martin's Press 1993, s. 3
- Yağmurlu, A. (2007). *Halkla İlişkiler Yöntemi Olarak Kamu Diplomasisi*. *İletişim Araştırmaları*, c. 5, s. 11.
- Yıldırım, G. (2015). *Uluslararası Halkla İlişkiler Perspektifinden Kamu Diplomasisi*. İstanbul: Beta Yayınları. s. 2.